

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
Ústav světových dějin
116 38 Praha 1, nám. Jana Palacha 2

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jakub Šulc

Politika Německa vůči Rusku na přelomu 1917-1918

Diplomová práce byla se školitelem konzultována, školitel schválil osnovu, klíčové odborné studie, ale vlastní psaní J. Šulc odkládal téměř na „poslední chvíli“, což se na její kvalitě nutně odrazilo. Autor poté neměl dostatek času, aby mohl veškeré připomínky akceptovat. Především se to týkalo využití pramenů a odborné literatury a požadavku po větší komparaci a ústupu od přílišné popisnosti. V diplomovém semináři J. Šulc ale pracoval velmi aktivně.

Po úvodu, kde jsou velmi stručně nastíněny hlavní otázky a hodnocení pramenů a literatury, se autor věnuje popisu jednání o příměří mezi Centrálními mocnostmi a Ruskem a poté i mírovým jednáním. Jde o studii z politických dějin a dějin mezinárodních vztahů s využitím především kompilativní metody. S prameny autor pracuje okrajově, klíčové informace získal z odborné literatury, na kterou systematicky odkazuje. Samotná jednání jsou nicméně popsána kvalitně s využitím zásadních studií. Poslední třetina očividně vznikla především z výpisek z práce českého historika P. Prokše. Dvoustránkový závěr je až příliš stručný. Text je informačně velmi hutný, popisná část převažuje nad analytickou. Oceňuji uvádění biografických odkazů.

Práce vychází z vydaných pramenů, především osobní povahy (Lenin, Trockij, Czernin, Hindenburg ad.), a z české, německé a anglosaské odborné literatury. Opírá se o zásadní studie k dané problematice, tj. práce W. Baumgarta, V. Horčíčky, W. Steglicha, J. Wheeler-Bennetta ad. Místy je však patrné, že z nich cituje velmi limitovaně (např. Steglichova monografie je proodkazována pouze jednou).

Přestože J. Šulc uvádí v seznamu použité literatury i ruský psaný titul, jedná se o překlad z angličtiny. Autor tedy vůbec nevyužil závěry sovětské a ruské historiografie. To ho

samozřejmě limitovalo v možnosti porovnat přístup jednotlivých historiografií. Navíc například z díla současné historičky I. Michutina by mohl výtěžit mnoho relevantních informací (MICHUTINA, Irina, *Ukrainskij Brestskij mir : put' vychoda Rossii iz Pervoj mirovoj vojny i anatomija konflikta mežu Sovnarkomom RSFSR i pravitel'stvom Ukrainskoj central'noj rady*, Moskva 2007.) Z klíčových anglosaských a německých odborných studií postrádám například: CHICKERING, Roger, *Imperial Germany and the Great War, 1914-1918*, Cambridge 1998 (německy vyšlo 2005); KOENEN, Gerd, *Der Russland-Komplex: die Deutschen und der Osten 1900 – 1945*, München 2005; MILOW, Caroline, *Die ukrainische Frage 1917 - 1923 im Spannungsfeld der europäischen Diplomatie*, Wiesbaden 2002 ad.

Velmi pozitivní je, že autor využil řadu časopiseckých studií přístupných v databázích JSTOR a EBSCO, konkrétně: *Europe-Asia Studies*, *Soviet and East European History*; *American Slavic and East European Review*; *Slavic Review*; *Soviet Studies*. Z časopisů, které jsou k dispozici pouze v tištěné formě, využil německé (*Jahrbücher für Geschichte Osteuropa*; *Historische Zeitschrift*; *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*) a české (*Slovanský přehled*; *Prague Papers on History of International Relations*; *Historický obzor*). Dané tituly patří k velmi kvalitním studiím, nicméně autor je často cituje jen jednou – např. BAUMGART, W., *Brest-Litovsk und Versailles. Ein Vergleich zweier Friedensschlüsse*, in: *Historische Zeitschrift* 210, 1970, s. 583-619. To nesvědčí o kvalitním výtěžení jistě důležitých informací. Bohužel nebyly v heuristické části získány studie z ruských odborných časopisů. To vzhledem k tomu, že téma se týká německých a ruských dějin, opět limituje možnost dojít ke skutečně kvalitní představě o stavu výzkumu dané problematiky v ruské historiografii.

Z časopiseckých studií a příspěvků ve sbornících mohla být zpracována také například: STEVENSON, David, *Britain, France and the origins of German disarmament, 1916–19*, in: *Journal of Strategic Studies* 29, 2006, No. 2, s. 195-224; MÜLLER, Rolf-Dieter, *Von Brest-Litovsk bis zum Unternehmen Barbarossa: Wandlungen und Kontinuität des deutschen "Drangs nach Osten"*, in: *Frieden mit der Sowjetunion - eine unerledigte Aufgabe*, hrsg. von Dietrich Goldschmidt, Gütersloh 1989, s. 70-86 ad.

Po formální stránce je práce standardně vybavena, vyhovuje požadavkům kladeným na tento typ práce. Z dílčích opomenutí uvádím: V seznamu použité literatury bych uvítal uvádět křestní jména autorů, místy jsou biografické záznamy neúplné či uváděné nejednotně a s překlepy. V poznámkách pod čarou je řada překlepů a neodstraněných formálních chyb (např. *Více Wheeler-Bennett* WHEELER-BENNETT, J.; *STEGLICH*, W., *Die Friedenspolitik der Mittelmächte 1917/18*. Bd. I., Wiesbaden 196).

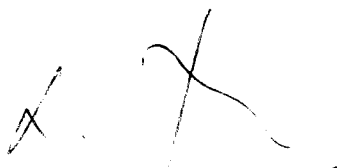
Jako přílohy jsou přiloženy „Smlouva o příměří, 15. prosince 1917“ a „Brest-litevská mírová smlouva, 3. března 1918“. Přestože jsou jejich názvy přeloženy, text zůstal v německém jazyce. Nepovažuji jejich uvedení za nutné, pokud již by měly být uvedeny – tak v českém překladu.

Jazyková stránka je až na zmíněné překlepy a chyby na vyhovující úrovni, stejně jako celková úprava práce.

Autor odpovídajícím způsobem využil vydané prameny, cituje z nich a místy vyvozuje příslušné závěry. Celkově se text řadí mezi práce, které jsou více popisné a kompilační než analytické.

Práci doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení: dobře

V Praze, 7. září 2010

doc. PhDr. František Stellner, Ph.D.